

‘Ik ga sociaal werk zichtbaarder maken’

Nanneke Jager is Sociaal Werker van het Jaar 2021 geworden. ‘Aan wie het maar wil horen zal ik vertellen hoe belangrijk ons werk is.’

door Else de Jonge

De Groningse Nanneke Jager (64) is ‘best trots’ op haar eretitel. ‘Ik vind het leuk dat die me de mogelijkheid geeft ons werk onder de aandacht te brengen.’ Gebeld worden door journalisten en lokale televisiezoekers vindt ze ‘lastig’. ‘Ik ben geen mediaster, maar sociaal werker, hè?’ Ze heeft, na meerdere mediaoptredens, besloten zich er niet langer druk over te maken. ‘Ik wilde het aanvankelijk allemaal perfect doen, maar dat kost sloten energie. Nu denk ik: goed is goed genoeg, ik doe het op mijn eigen manier.’ Bij de uitreiking koos Jager ook haar eigen pad. ‘Ik moest een overwinningsspeech schrijven voor als ik zou winnen. Dat vond ik onzinnig. Uiteindelijk heb ik in een spoken word-gedicht geprobeerd de gevoelswereld te verbeelden van een burger die aan de rand van de maatschappij leeft. Dat heb ik voorgedragen. Het raakte wel een snaar, geloof ik.’

Moelijke kinderen

De vakjury die haar de eretitel uitreikte prees Jagers ‘grote betrokkenheid bij de inwoners van Vinkhuizen’. Ze weet niet waar die betrokkenheid precies vandaan komt. ‘Maar ik had wel al heel jong een bovengemiddelde belangstelling voor ongelijkheid in de samenleving,’ vertelt ze. ‘Als havo-scholier was ik vrijwilliger bij het kinderwerk in een achterstandswijk in Hoogezand. Ik knutselde met de kinderen, maar luisterde ook geboeid naar de professionals en stagiaires die er werkten. Die hadden het dan over de gezinnen waar die zogenaamd ‘moelijke kinderen’ uit kwamen. Ik leerde toen al dat buiten de boot vallen vaak te maken heeft met minder gunstige levensomstandigheden en dat kansen niet gelijk verdeeld zijn.’ Na de opleiding Sociaal Cultureel Werk ging Jager onder meer aan de slag als jongerenwerker, werkte ze met vluchtelingen, met mishandelde vrouwen, als inburgeringsdocent en

-coach, en als consulent integratie en participatie. Nu is ze drie dagen in de week buurtwerker bij WIJ Groningen, wijkteam Vinkhuizen, en werkt ze een halve dag voor Jasmijn, het stedelijke vrouwen centrum. Gaande haar loopbaan ontdekte Jager dat preventief buurtwerk haar beter ligt dan zware hulpverlening. ‘Ik heb veel geleerd van bijvoorbeeld het werken met mishandelde vrouwen, heb snel door als iemand kampt met huiselijk geweld. Maar ik functioneer beter in werk waar je grote problemen probeert voor te zijn.’ Ze benadrukt in dat verband graag het belang van ‘er op tijd bij zijn’. ‘Mensen met problemen trekken zelf vrijwel altijd te laat aan de bel. Omdat ze zich schamen, denken dat het vanzelf goed komt, geen vertrouwen hebben in instanties of gewoon niet weten waar ze naartoe moeten. Daarom vind ik het zo belangrijk dat sociaal werkers proactief contact maken en hun voelsprietten uitsteken.’ Zelf fietst ze veel door de wijk, bezoekt ze ontmoetingsplekken en maakt praatjes op straat.

‘De problemen van mensen zijn hetzelfde gebleven’

De titel ‘Sociaal Werker van het Jaar’ wordt jaarlijks uitgereikt op het Jaarcongres Sociaal Werk, dat dit jaar op 26 mei gehouden werd. Behalve Nanneke Jager waren ook Marjolein Laponder en Bojoura Hoekstra genomineerd. De titelwinnaar treedt op als ambassadeur van het sociaal werk. De verkiezing wordt georganiseerd door Sociaal Werk Nederland en werkgeversorganisaties FNV - en CNV Zorg & Welzijn en is bedoeld om de zichtbaarheid van het sociaal werk te vergroten en om bij te dragen aan de professionalisering en positionering van het vak.

‘Je hoeft daarbij echt niet meteen op zoek te gaan naar de vraag achter een vraag. Hou het licht. En wees oprecht. Op een informele manier kun je heel veel te weten komen over mensen.’

Slagvaardig

Jager is erop uit mensen te laten meedoen in de samenleving. ‘Er is veel kruisbestuiving tussen mijn werk voor WIJ en voor Jasmijn. WIJ is een grote organisatie met dertien wijkteams, Jasmijn is klein en overzichtelijk. Bij zo’n grote organisatie kun je slagvaardig dingen voor mensen regelen omdat je heel veel deskundigheid in huis hebt op allerlei terreinen: financiën, wonen, opvoeding, dagbesteding, noem maar op. Als een bewoner bij Jasmijn een vraag bij mij neerlegt die ik zelf niet kan beantwoorden, is er bij WIJ altijd wel iemand die ons verder kan helpen. En het komt ook voor dat ik vanuit WIJ een bewoner krijg doorverwezen naar Jasmijn. Nog onlangs vertelde een collega van WIJ me over een vrouw die ze ontmoet had die alleen de deur uitkwam om haar kind naar school te brengen en weer op te halen. “Kan die niet bij jou in de groep?” vroeg ze me. Nou, dat kon wel.’ De groep waar Jager op doelt is een vrouwengroep die wekelijks samenkomt in een buurtcentrum in Vinkhuizen. ‘Vooral oude Vinkhuizer - en migrantenvrouwen,’ vertelt Jager. ‘Ze komen de deur niet uit omdat ze ziek zijn of schulden hebben. Migrantenvrouwen zijn vaak bang of spreken de taal slecht.’ De bijeenkomsten zijn vooral gezellig, vaak informa-

tief en blijken wederzijdse vooroordelen weg te nemen. ‘Het zijn mensen die je niet snel bij elkaar zou denken: door en door Groningse vrouwen en vrouwen uit Syrië, Marokko en Ethiopië. Maar we lachen heel wat af samen.’

Wereldkeuken

Ook bij WIJ werkt Jager graag in groepen. ‘Groepen hebben een rijkdom die je mist als je alleen op individuele basis werkt. Tussen deelnemers is een gelijkwaardigheid die er niet is tussen mij en een bewoner. Zij kunnen elkaar helpen, vrienden maken, een netwerk opbouwen. In tijd en geld gemeten is het bovendien een stuk economischer.’ Een groepsproject bij WIJ waar Jager trots op is, is het door haar geïnitieerde ‘Vrouwkracht Wereldkeuken’. Daarbij kookt een multiculturele groep vrouwen voor gezinnen met een smalle beurs en voor eenzame ouderen. ‘Met zoiets sla je meer vliegen in één klap. Je brengt mensen bij elkaar, boort talent aan en kweekt zelfvertrouwen. De vrouwen die koken kunnen dat vrijwel allemaal geweldig goed, maar zijn ook vaak bang en nemen geen initiatief. Als ze hebben kunnen tonen dat ze ergens goed in zijn en daar waardering voor krijgen, kweekt dat zelfvertrouwen voor een volgende stap de samenleving in.’

Politieke wind

Terugblikkend valt haar op hoe weinig er in de afgelopen jaren veranderd is aan de problemen van mensen. ‘Wat wel steeds verandert is de aanpak ervan: door nieuwe inzichten, splitsingen, fusies, centralisaties of juist decentralisaties, de politieke wind die waait. Daar moeten professionals steeds hun weg weer in zoeken.’ Ze kijkt met enige spanning naar de coalitieonderhandelingen. ‘De inkomensongelijkheid in Nederland neemt toe, het aantal gebruikers van voedselbanken is gestegen. Er zou meer in plaats van minder geld naar sociaal werk moeten gaan.’ Waarbij ze ook van mening is dat sociaal werkers zich, als het kan, niet moeten laten weerhouden door gebrek aan geld. ‘Ik heb voor verschillende projecten bij bedrijven aangeklopt en geld gekregen van onder meer Ikea en Jumbo. Wees een terriër, is mijn credo. Als je denkt dat iets belangrijk is, ga dan door roeien en ruiten.’

‘Het preventieve effect van ons werk is ongelooflijk belangrijk’

Verhalen

Jager wil haar titel benutten om sociaal werk zichtbaarder maken. ‘Het nut van buurtwerk is niet uit te drukken in een duidelijk rendement,’ zegt ze. ‘Als iemand verslaafd is en daar door hulpverlening vanaf komt, is dat een duidelijk resultaat. Maar als goed buurtwerk iemand afhoudt van een verslaving, komt dat niet in de statistieken. Terwijl het preventieve effect van ons werk ongelooflijk groot is. Nog onlangs hoorde ik op een congres iemand uitleggen dat een euro voor preventie je €1,06 oplevert. Tel uit je winst.’ Ze gelooft in de kracht van verhalen. ‘Ik ga praktijkcases presenteren, in een blog of in een podcast, dat weet ik nog niet. En ik zal waar men maar naar mij wil luisteren, verkondigen hoe belangrijk ons werk is. Dat wordt een druk jaar dus.’